

Қ.Яссауи атындағы халықаралық қазақ-түрік
университеті

ИӨЖ

ТАҚЫРЫБЫ; **Медициналық сақтандыру. Медициналық
сақтандыру тарихы.**

Орындаған: Қасым А.

Топ: 605ск.

Қабылдаған: Бектурганов Р.С

2015-жыл

Жоспар

I. Кіріспе

II. Негізгі бөлім

- a) Медициналық сақтандыру түсінігі
- b) Медициналық сақтандырудың тарихы
- c) Қазақстандағы ерікті және міндетті медициналық сақтандыру деңгейі

III. Қорытынды

Пайдаланылған әдебиеттер

Кіріспе

Медициналық сақтандыру - әлеуметтік сақтандырудың бір бөлігі ретінде қоғамдық қатынастарың денсаулығын қорғау мақсатында қаралатын медициналық категориялардың бірі. Сақтандыру сферасы адам өмірінің, денсаулығының және әлеуметтік жағдайының барлық жағын қамтиды

Медициналық сақтандыру – денсаулық сақтаудағы халықтың мүддесін әлеуметтік қорғаудың түрі, медициналық көмек қажет еткенде сақтандырылған жағдай бойынша науқасқа жинаған қаржы кепілдік болады. Сақтандыру шарттарын азаматтар жеке өзі жасайды немесе олар сақтандыру жарнасын кәсіпорынның, ұйымның, тағы да басқа пайдасынан төлеу жолымен ұжымдық нысанда жасалуы мүмкін.

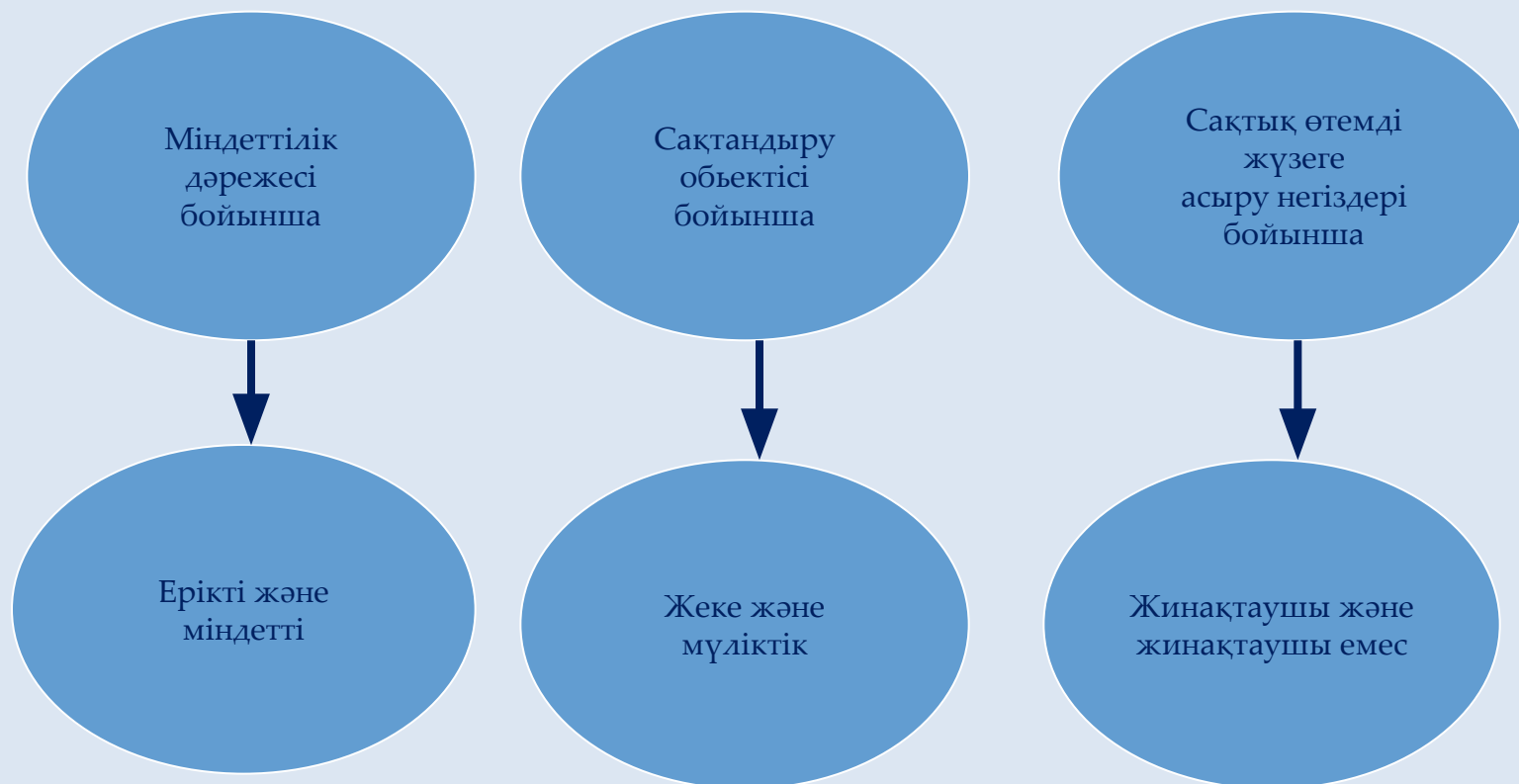
Еңбекшілердің өз қаражатынан төленетін ерікті медициналық сақтандыру бойынша неғұрлым жоғары деңгейде медициналық көмек көрсету көзделеді. Сақтандыру шарты бойынша бір талап сақтанушы сақтық сыйақыларын төлеуге міндеттенеді, ал екінші талап сақтандырушы сақтық жағдайы пайда болған кезде сақтанушыға немесе оның пайдасын шарт жасалған өзге де тұлғаға пайда алушыға шартта белгіленген соманың сақтық сомасының шегінде сақтық өтемін төлеуге міндеттенеді.

Медициналық сақтандыру тарихы

Медициналық сақтандыру тарихы. Германияда Отто фон Бисмарк тұсында жұмысшы тапқа міндетті әлеуметтік сақтандыруды жүзеге асыратын құқықтық нормативтік актілерді жасау қолға алынады. Германияда 1871 жылы өндірісте жазатайым жағдайдан сақтандыратын әлеуметтік сақтандыру енгізіледі, 1880 жылы медициналық көмекті қаржыландыру жүзеге асырылып, 1883 жылы ауруға шалдыққан кезде жәрдемақы берілетін болды. 1883 жылы канцлер Отто Фон Бисмарктың бастамасымен Германияда міндетті медициналық сақтандыру туралы заң шығарылады. Бұл заң бойынша белгілі бір өндірісте жұмыс істейтін қызметкерлер ауыру жағдайына сақтануға міндетті болған. Сақтандыру фондтары жұмысшылардың және олардың жұмыс берушілері міндетті төлемдері арқылы қаржыландырылатын. Әлеуметтік сақтандырудың осы түріне тарихта «Пруссиялық социализм» немесе «Бисмарк моделі» атау берілген. Кейін әлеуметтік сақтандырудың осы моделін басқа еуропа елдері де қолданысқа енгізеді. 1887 жылы Австрияда, 1898 жылы Францияда, 1894 жылы Норвегияда, 1900 жылы Жаңа Зеландияда, 1901 жылы Швецияда. Бисмарк үкіметінің денсаулық сақтау саласына байланысты қабылдаған бірнеше заңнамалары әлеуметтік сақтандырудың дамуына үлес қосты. Міндетті медициналық сақтандыруға негізделген денсаулық сақтау жүйесін кейін «Бисмарктың денсаулық жүйесі» деп атап кеткен.

**Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі бойынша
мыналар сақтандырудың нысандары болып табылады.**

Медициналық сақтандырудың түрлері

міндетті

ерікті

Міндетті медициналық сақтандыру

Мақсаты: Міндетті медициналық сақтандырудың базалық бағдарламасына сәйкес республика халқын кепілді бастапқы медициналық санитарлық, емдеу-диагностикалық және алдын алу медициналық жәрдемімен қамтамасыз ету.

Басқару деңгейі – республикалық, облыстық, қалалық
Қаржыландыру көздері - республикалық және жергілікті бюджеттер, жұмыс берушінің қаражаты

Заңнамалық актілер талаптарын орай жүзеге асырылатын сақтандыру. Ол сақтанушының есебінен жүзеге асырылады. Міндетті сақтандырудың әрбір түрі сақтандырудың жеке (бөлек) сыныбы болып табылады. Міндетті медициналық сақтандыру бойынша барлық Қазақстан Республикасының азаматтары жынысына, жасына, денсаулығына, тұрғылықты жеріне, жеке табыс деңгейіне қарамай, мемлекеттік бағдарламаға кіргізілген тегін медициналық қызметті пайдалануға құқы бар

Ерікті медициналық сақтандыру

Мақсаты: Ерікті медициналық сақтандыруды енгізуге және медициналық қызмет нарығын құруға жәрдемдесу жолымен медициналық қызмет көрсетумен және мамандандырылға медициналық көмектік белгілі түрлерін қосымша қамтамасыз ету.

Қаржыландырау көздері - ерікті медициналық сақтандыру қорлары

Басқару деңгейі – облыстық, қалалық, аудандық

Ерікті медициналық сақтандыру – азаматтардың денсаулығына медициналық қызмет көрсетуде толық немесе жартылай шығындарын жабу мақсатында жүргізілетін сақтандыру ұйымының формасы.

Сақтандырудың бұл түрінде әр азамат өзінің еркіндігіне байланысты денсаулығын жақсарту мақсатында сақтандыру компаниясын, сақтандыру полисін таңдауға құқығы бар.

Медициналық сақтандыру жүйелері

```
graph TD; A[Медициналық сақтандыру жүйелері] --> B[Жеке (жекеше)]; A --> C[Қоғамдық (мемлекеттік)]; A --> D[Ұжымдық (сапалық)];
```

Жеке
(жекеше)

Қоғамдық
(мемлекеттік
)

Ұжымдық
(сапалық)

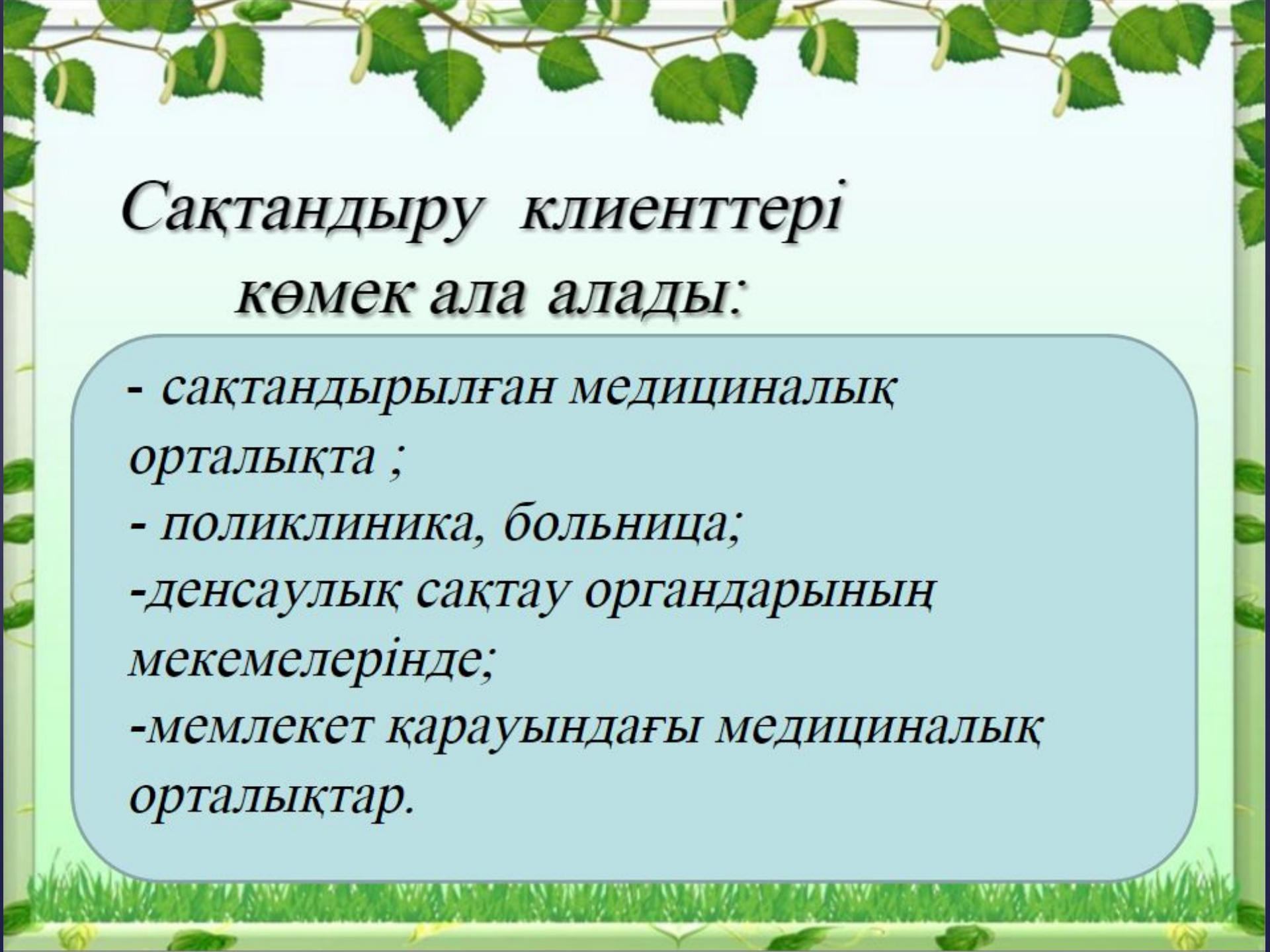
Қазақстандағы медициналық сақтандыру деңгейі

- Қазақстанда 90-жылдары міндетті медициналық сақтандыруды жүзеге асыру жолдары да қарастырылып, осы мақсатта (ФОМС) Міндетті медициналық сақтандыру фонды құрылған. Алайда фондтың басшысы өзінің қызмет дәрежесін пайдаланып, фонд қаражатын жымқырып, шетел асып кеткені белгілі. Нәтижесінде міндетті медициналық сақтандыру фонды жұмысын тоқтатады, ал халық медициналық сақтандырусыз қалады. Әрине, осындай жағдайлардан кейін бүгінгі күні халықтың міндетті медициналық сақтандыруға күмәнмен қарауын түсінуге болады.

«Қазақстан медициналық сақтандыру жүйесін енгізуге 2014-2015 жылдарға қарай дайын болады» деген пікірді Денсаулық сақтау вице-министрі Ерік Байжүнісов айтқан болатын. Медициналық тұрғыда міндетті сақтандыру еліміздің ешбір заңнамасында қарастырылмаған. Түрлі сырқатқа шалдыққан бүлдіршіндер жан-жақтан көмек іздеп, халыққа алақан жаюға мәжбүр болып отыр. Шетелдерде ота жасалу тікелей мемлекеттік квота арқылы жүргізіледі. Квоталар сырқат балалардың біріне бұйырса, енді біріне жете бермейді. Статистика агенттігінің мәліметтері бойынша, жасы 14-тен асқан балалардың түрлі ауруға шалдығуы артып барады. Мәселен, дәл осы жастағы 100 мың баланың аурудың негізгі түрлеріне шалдығуы 2003 жылы 87,6 %-ға ұлғайса, 2009 жылы бұл көрсеткіш 103,6%-ға артқан. Ауыр сырқатқа шалдыққан кей бүлдіршіндерге дәрі алу мәселесі қиындық тудырады.

Қазақстандағы ерікті медициналық сақтандыру деңгейі

- Қазіргі кезде көптеген сақтандыру ұйымдары ерікті сақтандыру қызметтерін ұсынып отыр, ол азаматтардың жеке тұтыныстарын есепке ала отырып қосымша медициналық қызметтердің мейлінше лайықты нұсқаларын қамтамасыз ете алады. Қазақстандағы Сақтандыру нарығында ерікті медициналық сақтандыруға деген сұраныс төмен. Бар жоғы 2%-ды құрайды екен. Сақтандыру нарығындағы мамандардың ойынша бұл көрсеткіш 1-2 жылда өзгере қоймас. Ерікті медициналық сақтандыру міндетті медициналық сақтандыру жүйесіне толықтыру болып табылады

Сақтандыру клиенттері көмек ала алады:

- сақтандырылған медициналық орталықта ;*
- поликлиника, больница;*
- денсаулық сақтау органдарының мекемелерінде;*
- мемлекет қарауындағы медициналық орталықтар.*

ҚОРЫТЫНДЫ

медициналық сақтандыру сақтандыру жүйесінің маңызды құрамды буыны болып табылады және қоғамдық өндіріс тің аса маңызды факторы – медициналық денсаулықтың ұдайы толықтырылуының әлеуметтік-экономикалық үдерістерінде оның рөлі салмақты. Медициналық сақтандырудың жұмыс істеуі медициналық қызмет көрсету саласынды нарықтық қатынас тудырады. Бұл өз кезегінде, медициналық қызмет көрсететін - медициналық мекемелердің, олардың қызметкерлерінің, жеке машықтанушы дәрігерлердің еңбегінің саны мен сапасына нақты баға беруге мүмкіндік тудырады. Басқа жағынан, науқастар емдеу-профилактикалық мекеме мен нақтылы дәрігерді таңдау құқығы пайда болады. Бұл міндетті медициналық сақтандыру қоры тарапынан емделушілердің мүддесін қорғаумен қосарланады: ол медициналық қызметтер көрсетудің сапасы мен көлеміне сараптық баға бере алады, емдеу нәтижелеріне кінәрат-талап таға алады, ал қажеттік кезінде емдеуші мекемеге немесе жеке машықтанушы дәрігерге экономикалық санкциялар қолдана алады. Жалпы алғанда, медициналық сақтандырудың дамуы қазіргі кездегі денсаулық сақтау жүйесіндегі кемшіліктерді азайтып, жүйесіз жүрген істерді біршама жүйелеуге жол ашады

Пайдаланылған әдебиеттер

•E-mail: obrasheniya@ffoms.ru

Веб-сайт: www.ffoms.ru

•↑ “Қазақстан”: Ұлттық энциклопедия/Бас редактор Ә. Нысанбаев – Алматы “Қазақ энциклопедиясы” Бас редакциясы, 1998 [ISBN 5-89800-123-9](https://www.isbn-international.org/product/5-89800-123-9)

•↑ Құлпыбаев С., Ынтықбаева С.Ж., Мельников В.Д. Қаржы: Оқулық / - Алматы. Экономика, 2010- 522 бет [ISBN 978-601-225-169-2](https://www.isbn-international.org/product/978-601-225-169-2)

•<http://yvision.kz/post/212857>

Жуйриков К и др. Страхование: теория, практика, зарубежный опыт: Учебник. – Алматы: БИС, 2000-384 с.

Корнилов И.А. Основы страховой математики. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004-400 с

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1999 жылғы 30 маусымдағы №905 қаулысымен бекітілген “Салауатты өмір салты” кешенді бағдарламасы.